

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Τίτλος μαθήματος:	Νεοελληνική Γλώσσα		
Κωδικός:	ECGKR300		
Κατηγορία:	Υποχρεωτικό		
Επίπεδο:	Πτυχίο Προδημοτικής Εκπαίδευσης		
Έτος σπουδών:	3ο		
Εξάμηνο:	5ο		
ECTS:	6		
Όνομα διδάσκοντα(ουσας):	Μαρία Χριστοδουλίδου Πάρλαλη, Άννα Χατζηπαναγιωτίδη		
Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:	<ol style="list-style-type: none">1. Να κατανοήσουν τι περιλαμβάνει η επιστημονική μελέτη της γλώσσας και να περιγράψουν βασικούς όρους και έννοιες που ανήκουν στους κλάδους που καλύπτονται από το περιεχόμενο του μαθήματος όπως οι έννοιες λόγος, γλώσσα και ομιλία και γλωσσική ικανότητα, γλωσσική επιτέλεση.2. Να κατανοήσουν τις σχέσεις της γλώσσας με κοινωνικά φαινόμενα.3. Να αντιληφθούν ότι η γλώσσα παρουσιάζει ποικιλία η οποία οφείλεται εν πολλοίς σε «εξωγλωσσικούς» παράγοντες.4. Να εντοπίζουν τα είδη γλωσσικής ποικιλότητας -γεωγραφική ποικιλότητα, κοινωνική ποικιλότητα και ποικιλότητα που προσδιορίζεται από την περίσταση επικοινωνίας- και να τις συσχετίζουν με τις γλωσσικές ποικιλίες –διάλεκτοι, κοινωνιόλεκτοι, λειτουργικές ποικιλίες.5. Να κατανοήσουν έννοιες όπως (κοινωνική) διγλωσσία, διπλογλωσσία, πολυγλωσσία, εναλλαγή κωδίκων κλπ.6. Να αντιληφθούν τις κοινωνικές επιπτώσεις της γλωσσικής ποικιλότητας.7. Να κατανοήσουν ότι η γεωγραφική, κοινωνική και εθνοτική προέλευση των ομιλητών, όπως επίσης και το φύλο και η ηλικία τους είναι παράγοντες που επηρεάζουν τη γλωσσική τους συμπεριφορά, η οποία με τη σειρά της «αναπαράγει» την κοινωνική ιεράρχηση.8. Να αντιληφθούν τη σοβαρότητα του θέματος των γλωσσικών προκαταλήψεων και της επακόλουθης ανισότητας στο σχολείο.9. Να αντιληφθούν ότι αρχές και έρευνες της κοινωνιογλωσσολογίας βρίσκουν ποικίλες και κρίσιμες εφαρμογές στον χώρο της εκπαίδευσης, της επικοινωνίας στο σχολείο και της οργάνωσης των γλωσσικών μαθημάτων.		
Μέθοδοι Διδασκαλίας:	Οι συναντήσεις του μαθήματος συνδυάζουν την παρουσίαση των θεωρητικών ζητημάτων και την προσπάθειά εμπέδωσής τους μέσω ασκήσεων. Οι διαλέξεις και η εμπλοκή των φοιτητών σε έρευνες και παρουσιάσεις στοχεύουν στην ανάπτυξη παιδαγωγικών και ερευνητικών δεξιοτήτων και συνεργασίας όλων των φοιτητών. Βασική επιδίωξη του μαθήματος είναι η ανάπτυξη κριτικής σκέψης και η προετοιμασία των φοιτητών για τη διδακτική πράξη.		
Προ-απαιτούμενα:	όχι	Συν-απαιτούμενα:	όχι
Περιεχόμενο μαθήματος:	<ul style="list-style-type: none">• Γλώσσα και Γλωσσολογία: Η επιστημονική μελέτη της γλώσσας, κλάδοι της γλωσσολογίας, αρχές της νεότερης γλωσσολογίας, οι διακρίσεις του Saussure (λόγος, γλώσσα και ομιλία), οι διακρίσεις του Chomsky (γλωσσική ικανότητα, γλωσσική επιτέλεση)• Σχέση Γλώσσας και Κοινωνίας: Ο λειτουργισμός και η θεωρία της γλωσσικής σχετικότητας, περιοχές και συναφείς κλάδοι της Κοινωνιογλωσσολογίας• Διαστάσεις Γλωσσικής Ποικιλότητας: Γεωγραφική γλωσσική διαφοροποίηση, κοινωνικά χαρακτηριστικά και γλώσσα, περιστάσεις επικοινωνίας και		

	<p>λειτουργικές ποικιλίες, συνύπαρξη και επαφή γλωσσών</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κοινωνιογλωσσολογική ανισότητα: Η αντανάκλαση των κοινωνικών προκαταλήψεων στο γλωσσικό σύστημα, η περίπτωση του φύλου, γλωσσικές προκαταλήψεις, η κοινωνική αξιολόγηση των γλωσσικών χρήσεων, γλωσσικές προκαταλήψεις στο σχολείο, η ανισότητα στο σχολείο με βάση την προσέγγιση του Bernstein, οι αναλύσεις της συστημικής λειτουργικής γλωσσολογίας για την ανισότητα στο σχολείο.
Βιβλιογραφία:	<p>Αρχάκης, Α. & Ιορδανίδου, Α. 1999. Ανάλυση μαθητικού λόγου: στοιχεία προφορικότητας σε μαθητικά γραπτά. Πρακτικά 4ου διεθνούς συνεδρίου Ελληνικής γλωσσολογίας, σελ 543-550. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.</p> <p>Ανδρουλάκης, Γ. 2008. Οι γλώσσες και το σχολείο. Στάσεις και κίνητρα των μαθητών σε δύο ελληνικές ζώνες, στο πλαίσιο μιας ευρωπαϊκής κοινωνιογλωσσικής έρευνας. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Τσιπλάκου, Σ. & Χατζηγιάννου, Χ. (2010). Η διδασκαλία της γλωσσικής ποικιλότητας: μια παιδαγωγική παρέμβαση. <i>Studies in Greek Linguistics</i>, 30, 617–629</p> <p>Φιλιππάκη–Warburton, Ει. 1992. Εισαγωγή στη Θεωρητική Γλωσσολογία. Αθήνα: Νεφέλη</p> <p>Κωστούλα-Μακράκη, Ν. 2001. Γλώσσα και κοινωνία. Βασικές έννοιες, Αθήνα: Μεταίχμιο.</p>
Εγχειρίδια:	<p>Αρχάκης, Α. & Μ. Κονδύλη. 2002. Εισαγωγή σε ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας. Αθήνα: Νήσος.</p> <p>Lyons, J. 1995. Εισαγωγή στη Γλωσσολογία. Αθήνα: Πατάκης</p> <p>Μπαμπινιώτης, Γ. 1998. Θεωρητική Γλωσσολογία. Εισαγωγή στη Σύγχρονη Γλωσσολογία. Αθήνα</p> <p>Μπασλής, Γ. 2000. Κοινωνιογλωσσολογία (Μικρή Εισαγωγή). Αθήνα: Εκδ. Γρηγόρη.</p>
Συμπληρωματική βιβλιογραφία:	<p>Αρχάκης, Α. (2009). Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των κειμένων. Εκδόσεις Πατάκη.</p> <p>Baker, C. (2001). Εισαγωγή στη δίγλωσση εκπαίδευση και τη διγλωσσία. Αθήνα: Gutenberg (μτφ. Α. Αλεξανδροπούλου)</p> <p>Christodoulidou, M. (ed.) 2014. <i>Analysing Greek talk-in-interaction</i>. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars publishing. 295pp. <<http://www.cambridgescholars.com/analyzing-greek-talk-in-interaction>></p> <p>Christodoulidou, M. 2013c. Style shifting from Cypriot towards Greek phonology. <i>Journal of Greek Linguistics</i>, 13.1, 54-70.</p> <p>Christodoulidou, M. 2013d. The meaning of discourse markers in classroom interaction. <i>Major Trends in Theoretical and Applied Linguistics: Selected Papers from the 20th International Symposium on Theoretical and Applied Linguistics</i>, vol.2, 11-26. London: Versita de Gruyter.</p> <p>Καραντζόλα, Ε. & Α. Φλιάτουρας 2004. Γλωσσική αλλαγή. Αθήνα: Νήσος.</p> <p>Κοιλιάρη, Α. (2005). Πολυγλωσσία και γλωσσική εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.</p> <p>Martinet, A. 1976. Στοιχεία Γενικής Γλωσσολογίας. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών,</p> <p>Παυλίδου, Θ. 1995. Επίπεδα της γλωσσικής ανάλυσης. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής</p> <p>Μπασλής, Γ. 2000. Κοινωνιογλωσσολογία, Αθήνα: Γρηγόρης.</p> <p>Νάκας, Α. 1995. Οι επικοινωνιακές λειτουργίες της γλώσσας, Αθήνα. Στο <i>Μια πολυεπιστημονική θεώρηση της γλώσσας</i>. Αθήνα: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης - Πατρών.</p> <p>Τομπαΐδης, Δ. 1992. Διδασκαλία Νεοελληνικής Γλώσσας. Θεσσαλονίκη: Βάνιας</p> <p>Χαραλαμπίδης, Α. & Χατζησαββίδης, Σ. 1997. Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας. Θεσσαλονίκη: Κώδικας</p> <p>Boyer, H. 1991. <i>Elements de Sociolinguistique: langue, communication et société</i>. Paris: Dunod</p>

Προγραμματισμένες δραστηριότητες και μεθοδολογία:	Διαλέξεις, παρουσίαση των θεωρητικών ζητημάτων, εργασία από φοιτητές, παρουσιάσεις ερευνών των φοιτητών, προετοιμασία για τη διδακτική πράξη.
Τρόποι και κριτήρια αξιολόγησης:	<ul style="list-style-type: none"> • Ενδιάμεση : 30% • Εργασία και παρουσίαση: 20% • Τελική εξέταση: 50%
Γλώσσα διδασκαλίας:	Ελληνική
Πρακτική επαγγελματική άσκηση:	Όχι